

יונה (מני) כהן

על תבלינים ופגזים

לעולים. אבי עזב את תפקידו בהמשך, וכיום נקרא המקום מחסיה. לאחר שנה נודע לאבי שתמונה זו בהעתק מוגדל נתלתה בפתח תערוכה בתל אביב. עיתון "במחנה", שצילם תמונה זו ופרסם אותה גם בעיתונו, נעתר לבקשתו של אבי ושלה אליו את התמונה. אבי ז"ל היה גאה מאוד בתמונה זו המנציחה את תרומתו לעולים ולמדינה.

בעקבות האסון הנורא הגיע לבקר במעברה הרמטכ"ל יגאל ירדן בלוויית אנשי ביטחון נוספים. אבי, שהתרגש מאוד מן המעמד, סיפר לרמטכ"ל על האסון ושתה בפניו את התנאים הקשים במעברה. בתמונה אבי מצביע לעבר ההרים, שמשם הסתננו לאזור פדאיון. ביקורו של הרמטכ"ל היה חשוב לעין ערוך, שכן בעקבותיו החלה במקום בניית בתים

אבי, רחמים מני ז"ל, התמנה בשנת 1950 מטעם הסוכנות היהודית למדריך במעברת עולים חדשים שהגיעו מתימן במבצע "מרבד הקסמים". המעברה, שהוקמה סמוך לגבול ירדן ממזרח לבית שמש, נקראה על שם הכפר הערבי – היר אבן. כבן העדה התימנית שעלה ארצה כבר ב-1930, היו לאבי יתרונות שסייעו לו בעבודתו עם העולים מבחינה מנטלית ותרבותית וכן ביצירת קשר עם המוסדות הממשלתיים. אבי נתקל בקשיים רבים בניהול החיים השוטפים של העולים, גם בשל בעיות הקליטה בארץ חדשה אך בעיקר בשל התנאים הפיזיים והביטחוניים הקשים. העולים שוכנו באוהלים, ובכל אוהל התגוררו בין שתיים לארבע משפחות. מגורים בתנאים אלו בקיץ ובחורף גרמו לבעיות חברתיות ובריאותיות רבות, וגם המצב הכלכלי היה ככי רע.

הגברים, שבתוכם היו אנשי עמל, עבדו רק שעות אחדות ביום עבור קק"ל, ובשעות הפנאי הרבות היו משוטטים במעברה ובסביבתה, כמו גם על ההרים מסביב. בשל הקרבה לגבול ירדן היה השטח מלא בנפלי פגזים, ולמרות אזהרות אנשי הצבא והסבירי החוזרים ונשנים של אבי על הסכנות הטמונות בכך, אספו העולים את הפגזים כדי להשתמש בהם לצרכים שונים, כגון למכתשים לכתישת תבלינים. בשעת "הכשרת" פגז אחד לייעודו בתוך האוהל התפוצץ הפגז בידי מפעילו, והאוהל עלה באש על כל יושביו וכך גם האוהלים הסמוכים לו.

שיחה עם הרמטכ"ל רב אלוף השני לצה"ל יגאל ירדן נ"י וסגניו במחנה המעבר מחסיה (לשעבר דיר אבן א) ע"י הר מוב. בתקופת הדרך כת עולים ממרבד הקסמים מתימן שנת התש"י לב"ע 1950

יונה (מני) כהן, תושבת ירושלים ועובדת משרד החינוך בממלאות, היא בתו של רחמים מני.